

UNI WRSYTET
O P O L S K I

INSTYTUT BIOLOGII

ul. Oleska 22, 45-052 Opole
tel. +48 77 401 60 10
fax +48 77 401 60 30
biologia@uni.opole.pl
biologia.wpt.uni.opole.pl

Prof. dr hab. Jerzy Lis

Opole, 2019-07-15

RECENZJA

dorobku Pana dr Łukasza Przybyłowicza

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Recenzja dorobku Pana dr Łukasza Przybyłowicza została sporządzona zgodnie z „Ustawą o stopniach naukowych ...” wraz ze wszystkimi jej późniejszymi zmianami, aktualnym „Rozporządzeniem MniSzW w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego” oraz na podstawie dostarczonych wymaganych ustawą dokumentów dotyczących całości dorobku Pana dr Łukasza Przybyłowicza.

Kandydat do stopnia doktora habilitowanego tytuł magistra biologii uzyskał w 1994 roku na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie pracy magisterskiej zatytułowanej „Ryjkowce (Curculionidae) Magury Wątkowskiej w Beskidzie Niskim” realizowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Bogusława Petryszaka.

Po ukończeniu studiów swoją karierę naukową, którą kontynuuje do tej pory związał z Instytutem Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie, gdzie w 2003 roku obronił rozprawę doktorską pod tytułem: „Filogeneza Thyretini (Lepidoptera, Arctiidae, Syntominae) na poziomie rodzajów”.

Główne zainteresowania badawcze Pana dr Łukasza Przybyłowicza to systematyka, taksonomia i biogeografia motyli z podrodziny niedźwiedziówek

(Lepidoptera: Erebidae: Arctiinae) oraz rozmieszczenie, biologia i ekologia motyli Polski.

I. Ocena osiągnięcia habilitacyjnego

Zgodnie z art. 16 ust. 2 „Ustawy o stopniach naukowych ...”, kandydat jako swoje osiągnięcie naukowe pretendujące do miana rozprawy habilitacyjnej, przedstawił cykl pięciu anglojęzycznych publikacji, który został zatytułowany „*Pozycja systematyczna i taksonomia podplemienia Thyretina w obrębie podrodziny Arctiinae (Lepidoptera: Noctuoidea)*”. Dwie z tych prac to publikacje napisane samodzielnie, dwie to publikacje dwuautorskie, a jedna czteroautorska. W przypadku wszystkich prac współautorskich, Habilitant jest pierwszym autorem, a deklarowany udział wynosi aż 60-80%

Wszystkie te publikacje ukazały się w indeksowanych przez Journal Citation Reports czasopismach, których sumaryczny Impact Factor wynosi **8,650**, a sumaryczna liczba punktów zgodnie z punktacją MniSzW wyniosła **150**.

Wymienione prace zostały opublikowane w recenzowanych, renomowanych czasopismach z listy „A” Ministerstwa, którym przyznane zostało od 20 do 40 pkt. Na szczególne wyróżnienie zasługuje 170-cio stronicowa monografia opublikowana w renomowanej serii „Entomograph Series” wydawanej przez „Apollo Books”, jedno z najbardziej prestiżowych wydawnictw entomologicznych w Europie. Wprawdzie nasze Ministerstwo tego typu monografiom przydziela tylko skromne 25 pkt., ale takie opracowania są znacznie więcej warte, niż kilkustronicowe publikacje w czasopismach, którym przydzielone zostało nawet 50 pkt.

Za najważniejsze osiągnięcia naukowe tego cyklu publikacji Habilitant uznał:

- (1) uporządkowanie klasyfikacji podplemienia *Thyretina* na poziomie rodzajowym i gatunkowym poprzez szczegółową analizę morfogenetyczną (w tym: opracowanie katalogu wszystkich opisanych gatunków, zsynonimizowanie siedmiu rodzajów, podniesienie trzech podrodzajów do rangi samodzielnych rodzajów, zaproponowanie jednej nowej nazwy

szczebla rodzajowego, formalne zsynonimizowanie 63 gatunków, opisanie czterech gatunków nowych dla nauki, wydzielenie czterech rodzajów z podplemienia *Thyretina* wraz z 11 należącymi do nich gatunkami i przeniesienie ich do innych jednostek taksonomicznych).

- (2) ustalenie pozycji systematycznej podplemienia *Thyretina* w relacji do pozostałych plemion podrodziny *Arctiinae* w oparciu o cechy morfogenetyczne (w tym: wyjaśnienie pokrewieństwa pomiędzy rodzajami, a w konsekwencji uznanie *Thyretina* za grupę parafiletyczną, podzielenie podplemienia *Thyretina* na dwie nie siostrzane (niespokrewnione) grupy filogenetyczne i zaproponowanie formalnej rezygnacji z traktowaniu go jako odrębnej jednostki taksonomicznej, przedstawienie nowatorskiego podziału *Syntomini* na kłady bez formalnego podziału na podplemiona *Syntomina* i *Thyretina*).
- (3) opracowanie narzędzia do weryfikacji taksonomicznej materiału muzealnego i okazów odławianych w terenie (w tym: opracowanie kluczy do oznaczania wybranych rodzajów i gatunków na podstawie cech zewnętrznych oraz morfologii aparatów rozrodczych samców i samic, opracowanie ilustracji imagines wszystkich gatunków, a także aparatów rozrodczych samców i samic reprezentujących odpowiednio ponad 60% i 40% wszystkich znanych gatunków).
- (4) uporządkowanie grupy pod względem nomenklatorycznym, co w przyszłości ułatwi badania o charakterze rewizyjnym i monograficznym (w tym: zweryfikowanie miejsca odłowu typów opisowych tzw. *locus typicus* dla wszystkich 332 opisanych taksonów szczebla gatunkowego, zweryfikowanie liczby i statusu okazów wchodzących w skład serii typowych dla wszystkich opisanych nazw szczebla gatunkowego, oraz w kilku przypadkach wyznaczenie lektotypów).

Wszystkie te prace zostały opublikowane po ich zrecenzowaniu przez odpowiednich specjalistów, więc ich wartość naukowa, poprawność merytoryczna i jakość zostały już pozytywnie ocenione.

Jednak w tym miejscu chciałbym zwrócić uwagę na ich ogromne znaczenie dla rozwoju dyscypliny oraz stwierdzić, że osiągnięcia naukowe Habilitanta są bardzo ważnym elementem składającym się na poznanie systematyki tej grupy motyli.

Podsumowując dane odnoszące się do osiągnięcia habilitacyjnego przedstawionego przez Pana dr Łukasza Przybyłowicza mogę stwierdzić, że zarówno zakres tematyczny, jak i zawartość merytoryczna tego cyklu publikacji całkowicie spełnia warunki określone w art. 16 ust. 2 „Ustawy o stopniach naukowych ...” i może on bez problemu zostać uznany za pracę habilitacyjną o bardzo dużym znaczeniu dla rozwoju dyscypliny.

II. Ocena osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta

- 1. autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR);*

Pan dr Łukasz Przybyłowicz, w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, był autorem lub współautorem 9 oryginalnych publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR), które nie wchodziły w skład osiągnięcia habilitacyjnego, a były punktowane od 20 do 40 pkt.

- 2. patenty międzynarodowe lub krajowe, wynalazki, wzory użytkowe i przemysłowe, które uzyskały ochronę i zostały wystawione na międzynarodowych lub krajowych wystawach lub targach;*

Dorobek Pana dr Łukasza Przybyłowicza w tym zakresie jest zerowy, co jest całkowicie zrozumiałe, biorąc pod uwagę jego specjalność naukową. Dlatego też w końcowej ocenie ten punkt wymagań do uzyskania stopnia doktora habilitowanego nie był brany przeze mnie pod uwagę.

- 3. autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych znajdujących się na liście MNiSW;*

Pan dr Łukasz Przybyłowicz, w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, był autorem lub współautorem szesnastu tego typu opracowań. Pomimo faktu, że część z nich nie została doceniona w punktacji Ministerstwa, wyniki tych badań miały ogromne

znaczenia dla poznania fauny naszego kraju oraz dla poznania jego różnorodności biologicznej. Pomimo faktu, iż część czasopism w których te prace zostały opublikowane nie znajdowały się na „punktowanej” liście *MniSW*, wartość merytoryczną opublikowanych tam prac mogę ocenić wysoko.

4. sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania;

Sumaryczny **Impact Factor** publikacji Pana dr Łukasza Przybyłowicza według listy Journal Citation Reports (JCR) wynosi **24,591** (wg. Web of Science). Biorąc pod uwagę specjalność naukową kandydata do stopnia doktora habilitowanego jest to wynik, który należy uznać za bardzo przyzwoity na tym etapie rozwoju naukowego.

Dodatkowo warto tutaj zwrócić uwagę na fakt, że w chwili obecnej opublikowanie pracy związanej tematycznie z systematyką i klasyfikacją jakiegokolwiek grupy owadów (zarówno wtedy, gdy wyniki uzyskane zostały przy zastosowaniu „klasycznych” metod badawczych, jak i tych bazujących na analizach sekwencji kwasów nukleinowych), w czasopismach których IF przekracza 3.0 jest niezmiernie trudne, więc osiągnięcia publikacyjne Pana dr Łukasza Przybyłowicza w tym zakresie należy uznać za doniosłe.

5. liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS) oraz indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS);

Liczba cytowań publikacji Pana dr Łukasza Przybyłowicza wynosi w chwili obecnej 46 (41 bez autocytowań) [dane z dnia 14 lipca 2019), a liczba Hirscha równa się cztery wg. Web of Science. Niemniej jednak biorąc pod uwagę całość cytowań publikacji Pana dr Łukasza Przybyłowicza (wg. Google Scholar, a nie tylko tych indeksowanych w Web of Science) to wynosi ona 175, a indeks Hirscha równa się osiem).

Gdyby podejść do tych wskaźników tylko literalnie to musielibyśmy uznać, że publikacje Pana dr Łukasza Przybyłowicza są w chwili obecnej znane jedynie w umiarkowanym stopniu oraz, że ich znaczenie dla światowych badań nad Lepidoptera jest niezbyt wielkie.

Niemniej jednak, specyfika prac związanych tematycznie z systematyką i klasyfikacją owadów powoduje, że tego typu publikacje są zazwyczaj cytowane

dopiero po kilku, kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu latach, a zawarte w nich treści merytoryczne nie ulegają dezaktualizacji tak szybko, jak prace z zakresu wielu dziedzin biologii eksperymentalnej. Ważne jest również to, że wartość tego typu publikacji wzrasta z roku na rok, gdyż stanowią one podstawę do dalszych badań dla osób, które pragną zostać taksonomami, specjalistami „w określonej grupie owadów”.

6. kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach; międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową;

Pan dr Łukasz Przybyłowicz, w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, był wykonawcą w międzynarodowym projekcie „Changes in biodiversity of moths along an altitudinal gradient of Mt. Cameroon” finansowanym przez Czeską Akademię Nauk (14-36098G), w latach 2015-2018. Poza tym, co w przypadku osoby ze stopniem doktora jest bardzo dużym osiągnięciem, dr Łukasz Przybyłowicz był kierownikiem trzech ministerialnych grantów („Ilustrowany katalog afrykańskich *Thyretini* (Lepidoptera: Arctiidae: Syntominiinae); 2004-2006; KBN, MNiSW, nr 2P04 C 034 26; „Uwarunkowania ekologiczne, zróżnicowanie genetyczne i możliwości ochrony izolowanej populacji modraszka gniadego *Agrodiaetus ripartii* (Freyer) (Lepidoptera: Lycaenidae) w Dolinie Nidy”; 2009-2012; MNiSW, nr 3195/B/P01/2009/36; „Na i z Madagaskaru - testowanie hipotez dotyczących kolonizacji wyspy i rekolonizacji kontynentu w oparciu o endemiczną, wyjątkowo zróżnicowaną linię ewolucyjną motyli z grupy niedźwiedziówek (Lepidoptera: Erebidae: Arctiinae: Syntominiinae)”; 2019-2022; NCN, nr 2018/29/B/NZ8/00186).

7. wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych.

Pan dr Łukasz Przybyłowicz brał udział w dziewięciu konferencjach międzynarodowych oraz ośmiu konferencjach krajowych, gdzie wygłaszał referaty i prezentował postery.

III. Ocena dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitanta:

- 1. uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych;*

Uczestnictwo Habilitanta w tego typu projektach polegało na udziale w latach 2009 do dzisiaj w projekcie „Fauna Europea” [wprowadzanie danych do systemu europejskiej bazy danych faunistycznych].

- 2. udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji;*

Pan dr Łukasz Przybyłowicz brał udział w dziewięciu konferencjach międzynarodowych oraz ośmiu konferencjach krajowych, gdzie wygłaszał referaty i prezentował postery. Był również organizatorem międzynarodowego warsztatu: First African Lepidoptera Network Meeting (Kraków; 29.09-01.10.2017; 32 uczestników z 9 krajów) oraz organizatorem trzech kolejnych sympozjów Sekcji Lepidopterologicznej PTE (w latach 2016-2018).

- 3. otrzymane nagrody i wyróżnienia; udział w konsorcjach i sieciach badawczych; kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami;*

Brak osiągnięć Habilitanta w tym zakresie.

- 4. udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism;*

Pan dr Łukasz Przybyłowicz jest Redaktorem Naczelnym czasopisma *Oriental Insects*, z tzw. Listy Filadelfijskiej (wydawca Taylor & Francis) od stycznia 2016 roku, co wyraźnie wskazuje na duży autorytet naukowy Habilitanta (funkcje redaktorów naczelnych w tego typu czasopismach powierzane są osobom o dużym dorobku oraz o wyjątkowym uznaniu w środowisku naukowym).

5. członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych;

Pan dr Łukasz Przybyłowicz jest członkiem Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (od 1989 roku), oraz od 2002 roku członkiem Societas Europaea Lepidopterologica.

6. osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki;

Mimo, że działalność dydaktyczna nie stanowi podstawowego elementu oceny w procedurze habilitacyjnej, to nie sposób ten rodzaj działalności pominąć, gdyż jej wpływ na dorobek każdego habilitanta jest ogromny (zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym).

Przede wszystkim cotygodniowa działalność dydaktyczna (obowiązkowa dla pracowników uczelni) wymaga ogromnego nakładu pracy i czasu – począwszy od zaplanowania zajęć, doboru treści, metod, środków, poprzez realizację założonych efektów uczenia, aż po ich weryfikację. Niestety dorobek dydaktyczny Pana dr Łukasza Przybyłowicza w tym zakresie jest niewielki, szczególnie w porównaniu do obowiązków dydaktycznych podejmowanych przez nauczycieli akademickich.

Biorąc jednak pod uwagę miejsce pracy Pana dr. Łukasza Przybyłowicza, jest to do pewnego stopnia zrozumiałe. Mając jednak na uwadze wymagania naszego Ministerstwa, które w taki sam sposób traktuje osoby zobowiązane do przeprowadzania dużej liczby godzin zajęć dydaktycznych, a równocześnie do prowadzenia badań naukowych, oraz osoby pracujące tylko naukowo z symbolicznymi godzinami zajęć dydaktycznych – ten element uważam za stanowiący tylko niewiele znaczący fragment dorobku każdego Habilitanta, który nie powinien mieć wpływu na końcową ocenę dorobku naukowego.

7. opieka naukowa nad studentami; opieka naukowa nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego;

Pan dr Łukasz Przybyłowicz sprawuje obecnie funkcję opiekuna pomocniczego w jednej pracy magisterskiej; był również opiekunem praktyk trzech studentów z Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2015 roku.

8. staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;

Staża naukowe Pana dr Łukasza Przybyłowicza to głównie krótkoterminowe (dwu- lub trzytygodniowe) pobyty w europejskich kolekcjach entomologicznych, finansowane przede wszystkim z programu SYNTHESYS. Niestety w dorobku Habilitanta brak informacji na temat typowego długoterminowego stażu naukowego finansowanego z zewnętrznych źródeł.

9. Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;

Pan dr Łukasz Przybyłowicz po uzyskaniu stopnia doktora w 2004 roku wykonał sześć ekspertyz naukowych i opracowań na zamówienie, większość związanych z opracowaniem statusu zagrożonych i chronionych gatunków motyli w ramach różnych programów ochrony siedlisk przyrodniczych w Polsce, w tym jedno opracowanie projektów raportów do Komisji Europejskiej w ramach projektu „Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 – faza druga” dla Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

10. udział w zespołach eksperckich i konkursowych;

Pan dr Łukasz Przybyłowicz nie brał udziału w zespołach eksperckich i konkursowych.

11. recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

Pan dr Łukasz Przybyłowicz nie był recenzentem międzynarodowych lub krajowych wniosków grantowych. Niemniej jednak kilkadziesiąt razy wykonywał recenzje wydawnicze dla różnych czasopism, w tym ponad dwudziestokrotnie dla czasopism zagranicznych, w tym głównie tych znajdujących się na tzw. „Liście filadelfijskiej”.

IV. Konkluzja

Podsumowując osiągnięcia kandydata do stopnia naukowego doktora habilitowanego mogę stwierdzić, że zarówno zakres tematyczny, jak i zawartość merytoryczna cyklu publikacji, który został przedstawiony jako rozprawa habilitacyjna całkowicie spełnia warunki zawarte w art. 16 ust. 2 „*Ustawy o stopniach naukowych ...*” i bez problemu może on zostać uznany za pracę habilitacyjną mającą znaczny wpływ na rozwój dyscypliny naukowej, którą reprezentuje Habilitant.

Również pozostały dorobek Habilitanta w pełni spełnia wymagania zawarte w „*Ustawie o stopniach naukowych ...*” i Rozporządzeniu MNiSzW z dnia 1 września 2011 r. „*W sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego*”.

W związku z tym popieram wniosek o nadanie Panu dr. Łukaszowi Przybyłowiczowi stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie biologia.

